במה דברים אמורים שנתן לו דמי כולם. ומ"מ תימה קנה מטעם כסף וי"ל דמיירי בתימרת דלא קנו בכספא[א] ומ"ת ומאי קאמר הכי"מ דבמתנה מיהא קנה כולם כשמחזיר נחתא מהן בכסף ומ"ר שמואל מפיברש פי' שנתן דמי כולם כגון שהמוכר היה חייב ללוקח מעות כגר והשתא ניחא דבשתומת מעות לא היה קונה כי היכי דלא מצי לקדושי בהן אימתא לפי שהוא מלוה[ב] ה"ג לא מצי למיקני בהן קרקע[ב] ובהאי גוונא יפה כח למחזקה שקונה בלא כסף:

עשר בהמות באספר אחד. גרסה למיירי שכולן קטנין באספר אחד והוה להו כאן כמלפיים או בשערה של אחת[ג] מהן[ג] ועלה קאמר מי לא קני השתא וה"ה בשדות בחזקה של אחת מהם קונה להנה דמיא דהי מחזיק באספר ממש[ד] מאי מייתי מהא דילמא הכא שאני שהחזיק בכולן[ה] וגרסה דזוקק שנתן דמי כל שהבהמות כי היכי דבעינן בשדות שנתן דמי כולן ומשני התם מיגזדו גידו כלומר רצוי היה להיות גידו של ירלה לאחוז באספר שכולן קטנים באספר אחד ויקנה כולן השתא נמי הוי כמחוברות יחד אבל שדות אינו יכול לאחוז כולן כאחד: **אמן מאיש זה אמן מאיש אחר בו'.** ומ"ת מנ"ל כל הני הא לא כתיב אלא תרי אמן וי"ל מאחד אמן מפיק שפיר אלה ואלה ואיש זה ואיש אחר אחר שהרי אלה מכל מה דכתיב באספרה קחי ואלה ואלה בהדיא כתיב באספרה וכתיב נמי מתחת תיכף למשמע אין מאיש זה אין מאיש אחר ואידך אמן מקי מאספרה ושומרת יבם דלא כתיבי באספרה[ו]: **אלא** דקני לה כשהיא ארוסה וקא משקי לה כשהיא נשואה. ותחת תיכף דקאמר רחמנא הכי משמע כלומר שתת עכשיו[ז] תחת תיכף ומה תיכף שקונה בלא משמע שהמחירה היתה בגיטין וי"ל דה"ק לכי טומאתה תחת תיכף משמע שהמחירה היתה בגיטין וי"ל דה"ק לכי היכי דמרבי מאים[ט] קינוי לאיסורין בריש פרק אלמנה לכהן גדול (סוטה דף כד.) הכי נמי נרבה שמירה: **ונקה האיש מעון אמר רחמנא.** ומ"ת לוקמה כגון שבא עליה בשוגג שלא ידע עד לאחר מכאן דנסתרה דכה"ג מנוקה מעון מחזיב ליה דהא כי מוקי לה ע"י גלגול נמי מנוקה מעון הוא מ"מ זינתה באיסורין שלא כיון בשוגג הוא מעון קריגא היא וי"ל דשמא הכא כיון שבשעת השקאה יודע שבא עליה באיסור אין שבא עליה בשוגג אין שבא עליה נמזיד נמי מעון הוא אבל ע"י גלגול שאינו יודע בשעת השקאה מנוקה מעון קריגא היא: **הכי גרסי' אלא לאו ע"י גלגול.** ולא גרסי' דקני לה כשהיא ארוסה ואיסתתרה ונכנסה לחופה וכו' שלא הכי גרסינן שלא נלאו על ידי גלגול שקינא לה כשהיא נשואה ונסתרה ומגלגל עליה שבועה על אירוסין מע"פ שלא היו רואין לשבועה בפני עצמן שהרי לא קינא לה וכמו כן מגלגלין שבועה דקרקע מע"פ שלא שייך בהו שבועה ומי קשיא הוה ליה לאוקמיה בדקני לה כשהיא ארוסה ואיסתתר ומשקי לה כשנכנסה לחופה דקרינא בה מתח תיכף וכגון שלא נא עליה להוה ליה מנוקה מעון הא בעי לאוקמי הכי במסכת יבמות (דף נח.) ואותיבנא עלה מבלעדי תיכף שקדמה שכיבת בועל לבועל ומ"ש שקדמה שכיבת בועל לבועל הילכך אין לך שבועה על זנות של אירוסין בשום עניין שלא ע"י גלגול דזנות אירוסין קדמה שכיבת בועל הוא וביבמות (ג"ז שם) אימא דמוקי לה כשבא עליה אירוס בבית חבירו ושלח לה שני שיורין דשיורי לחיקא הוא כן פירש הקונטרס ומקשה להא דשמעתין נמי ע"כ צריך להיות שיורי דקאמר אילימא דקני לה כשהיא ארוסה ומשקי לה כשהיא ארוסה מתח תיכף ממש דקאמר רחמנא פרט לאירוסה ולמה ליה למי קרא הוא ליה למימר מבלעדי תיכף ומ"מ שקדמה שכיבת בועל לבועל אלא ש"מ צריך להיות שיורי דבא עליה אירוס בבית חבירו ול"ל קרא קושיא לדוכתיה לכן נ"ל דהיינו טעמא דלא לימא לוקמינן בנכנסה לחופה ומקשה ומה לי אירוסה ומה לי נשואה דסבר לה כשמואל דאמר[ה] אין חופה לפסולות וכיון[ע] שנבעלה אין חופה מופסת בה ולא קרינא בה מתח תיכף ומ"ת לרב דאמר[פ] יש חופה לפסולות מ"מ יכול לאוקמה דקני לה כשהיא ארוסה ונכנסה לחופה ולא נבעלה מ"מ וי"ל דנפקא ליה מאחן מאים זה אחן מאים אחר כלומר שהיא חייבת שבועה על אחר שהרי לא קינא לה ע"י אחר ומגלגל עליה ע"י אחר ומ"ת ועולא אמאי לא מפיק גלגול שבועה מאחן מאים זה ואחן מאים אחר וי"ל דסבר מאים אחר מאים אחר היינו משום לאותו אים אחר שייך בו שבועה אם קינא לה שייך בה שבועה כלל אימא לא מגלגלין אבל השתא דמדמינן גלגול שבועה דקרקע לגלגול לארוסה ניחא שפיר לגבי ארוסה נמי לא שייך בה שבועה אלא ע"י גלגול דוקא כדפרישית ומ"ת לרב היכי מפיק גלגול שבועה מאחן אחר הא לא דמי לה כדפרישית וי"ל דסבר מאים אחר דקאמר היינו אפי' מקטן[ו] שאין מקנאין לה על ידו דלא שייך בו שבועה[ז] אפי' הכי מגלגלין ועולא ליה סבירא ליה האי סברא:

ספק

[א] מיי' פ"ג מהלכות מכירה הלכה כ וסמג עשין פב טוש"ע חו"מ סימן קצ סעיף יב:
[ב] מיי' פ"ד מהל' סוטה הל"ז:
[ג] מיי' שם פ"ג הלכה ג:
[ד] מיי' שם הל"ח ופ"ג הל"ז:
[ה] מיי' שם פ"ד הלכה יז:

מוסף רש"י

שנתן לו דמי כולן. דכיון דקיבל המוכר כל הדמים של עשר שדות הרי נשפוך מעותיו שנתן לו ודי לן בחזקה אחת מהן וכדמפרש טעמא דסדנא דלריעא חד הוא, כל השדות לדוקן כגוף קרקע של עולם שהוא אחד וכמו שהחזיק בכולהו דמי (רשב"ם ב"ב סז.). **אספר.** משמר את הכתבה (שם נג:). **אמן אמן.** קבלת שבועה (במדבר ה כב) אמן על האלה וכו'. לכך הולרכה לכפול (סוטה יח:). **שלא סטיתי ארוסה ונשואה.** על ידי גלגול שבועה הוא מגלגל עליה זנות של אירוסין, אע"פ שלא היה בו קיטוי, ומכאן לגלגול שבועה מן התורה (שם). **ושומרת יבם וכנוסה.** ואם היתה יבמתו וכנסה וקינא לה ונסתרה, מגלגל עליה שבועה שלא נטמאת כשהיא שומרת יבם (שם). ומיהו בוקין שומה על שהיתה לו לחוש שמא אי זנתי כשהיה ארוסה יבם פטורה עליו וכ' עקיבא מוקמינן לה במכמה פטור (יח:) דלמר אין קידושין תופסין במיבי לגוין, דמשני לה יבמה לגוי דאע"ג דלא תפסה מיה מיפקדא פיקדון, שיהא ארוסה לו יבם (סוטה כה.). אין איש מנוקה מעון. ניחוש בשביל המטורה לו בין מזו שנסתרה בין מאחרת (שם מז:).

מוסף רש"י

שנתן לו דמי כולן. דכיון דקיבל המוכר כל הדמים של עשר שדות הרי נשפוך מעותיו שנתן לו ודי לן בחזקה אחת מהן וכדמפרש טעמא דסדנא דלריעא חד הוא, כל השדות לדוקן כגוף קרקע של עולם שהוא אחד וכמו שהחזיק בכולהו דמי (רשב"ם ב"ב סז.). **אספר.** משמר את הכתבה (שם נג:). **אמן אמן.** קבלת שבועה (במדבר ה כב) אמן על האלה וכו'. לכך הולרכה לכפול (סוטה יח:). **שלא סטיתי ארוסה ונשואה.** על ידי גלגול שבועה הוא מגלגל עליה זנות של אירוסין, אע"פ שלא היה בו קיטוי, ומכאן לגלגול שבועה מן התורה (שם). **ושומרת יבם וכנוסה.** ואם היתה יבמתו וכנסה וקינא לה ונסתרה, מגלגל עליה שבועה שלא נטמאת כשהיא שומרת יבם (שם). ומיהו בוקין שומה על שהיתה לו לחוש שמא אי זנתי כשהיה ארוסה יבם פטורה עליו וכ' עקיבא מוקמינן לה במכמה פטור (יח:) דלמר אין קידושין תופסין במיבי לגוין, דמשני לה יבמה לגוי דאע"ג דלא תפסה מיה מיפקדא פיקדון, שיהא ארוסה לו יבם (סוטה כה.). אין איש מנוקה מעון. ניחוש בשביל המטורה לו בין מזו שנסתרה בין מאחרת (שם מז:).

מסורת הש"ס

במה דברים אמורים שנתן לו דמי כולם. לקמן במזוקה דסדנא זו אע"פ שאין שמיכה שמוכה לה בזמן שנתן לו כו' ומטלטלין הנקנין עם הקרקע נמי כשאין שמיכה שמוכה לה דמי והיינו דלרבה: **מסייע ליה לשמואל.** הך דקתני כיון שהחזיק בחתת מהן קנאן כולן: **לגודו גידו.** כולן לגודות בחגך זה שבידו: **ליכא דאמרי סדנא דלא קני.** ולימא דשמואל: וזו לא תיקני ל"ג: **ואמר ליה זו קני מי קני.** לשמואל הא אמר זו. הכא נמי כי מחזקה בהא ואין השטר ניכרות עמה זו קני הוא: **גופין מוחלקין.** וכי אמר ליה זו קני הוא משמע ולא קנה השטר הכא לא זו קני הוא: **דסדנא דלריעא חד הוא.** להא כולה מחוברת: **סדנא.** טרינ"ק כמו סדן של נפחים כלומר עשת. וחיבור הקרקע חד הוא להא כולה מחוברת: **אמן אמן.** יתירא למידרש ליה גלגול כדקא מסייע ואזיל אמן אלא סטיתי ארוסה ונשואה ולא אפשר לאוקמה אלא בגלגול: **על האלה.** ירכך נופלת וגו': **בשבועה.** שהיה משביעה הכהן ואומר משביעני עליך אלה נטמאת כדכתיב (במדבר ה) והשביע אותה: **לנוסף.** שייך למיתני גבי יבמה. שומרת יבם ממתנת ומקפה ליבום כמו שמר את הדבר (בראשית מ:) להכי שייך לאזן כניסה כדכתיב (דברים כה) לא תהיה אשת המת המוצה לאיש זר אלא יבמה יקחנה לאשה בניסוי: **אי נימא כו' ומשקה לה כשהיא ארוסה.** ומילי מילי קתני ולא אשתבע על כולם כאחד וה"ק אין שהיה ארוסה אין שהיה נשואה יכול להשביעה ולהשקותה: **לא שהות.** אם נסתרו דבעינן תחת לישה[ח]: **ולא נוטלות כתובה.** שהיה גרמה לעצמה ליאסר עליו: **וקא משקה לה כשהיא נשואה.** על שתירת אירוסין: **ונקה האיש.** אלא נא על עליה אמר שנאסרה שנאסרה עליו בשתירה זו: ס"ג **אלא נלו ע"י גלגול.** ולא גרסינן **דקני לה כשהיא ארוסה ואיסתתרה ונכנסה לחופה כו': גלגול.** שקינא לה כשהיא נשואה ונסתרה ומגלגל עליה שבועה על אירוסין מע"פ שלא היו רואין לשבועה בפני עצמן שהרי לא קינא[ט]. ומ"ש קשיא הוה ליה לאוקמה בדקני לה כשהיא ארוסה ומשקה לה כשנכנסה לחופה וקרינא בה מתח תיכף ומ"ת לרב היכי מפיק גלגול שבועה מאחן אחר הא לא דמי לה כדפרישית וי"ל דסבר מאים אחר דקאמר היינו אפי' מקטן[ו] שאין מקנאין לה על ידו דלא שייך בו שבועה[ז] אפי' הכי מגלגלין ועולא ליה סבירא ליה האי סברא: **כמה דברים אמורים שנתן לו דמי כולם.** לקמן במזוקה דסדנא זו אע"פ שאין שמיכה שמוכה לה בזמן שנתן לו כו' ומטלטלין הנקנין עם הקרקע נמי כשאין שמיכה שמוכה לה דמי והיינו דלרבה: **מסייע ליה לשמואל.** הך דקתני כיון שהחזיק בחתת מהן קנאן כולן: **לגודו גידו.** כולן לגודות בחגך זה שבידו: **ליכא דאמרי סדנא דלא קני.** ולימא דשמואל: וזו לא תיקני ל"ג: **ואמר ליה זו קני מי קני.** לשמואל הא אמר זו. הכא נמי כי מחזקה בהא ואין השטר ניכרות עמה זו קני הוא: **גופין מוחלקין.** וכי אמר ליה זו קני הוא משמע ולא קנה השטר הכא לא זו קני הוא: **דסדנא דלריעא חד הוא.** להא כולה מחוברת: **סדנא.** טרינ"ק כמו סדן של נפחים כלומר עשת. וחיבור הקרקע חד הוא להא כולה מחוברת: **אמן אמן.** יתירא למידרש ליה גלגול כדקא מסייע ואזיל אמן אלא סטיתי ארוסה ונשואה ולא אפשר לאוקמה אלא בגלגול: **על האלה.** ירכך נופלת וגו': **בשבועה.** שהיה משביעה הכהן ואומר משביעני עליך אלה נטמאת כדכתיב (במדבר ה) והשביע אותה: **לנוסף.** שייך למיתני גבי יבמה. שומרת יבם ממתנת ומקפה ליבום כמו שמר את הדבר (בראשית מ:) להכי שייך לאזן כניסה כדכתיב (דברים כה) לא תהיה אשת המת המוצה לאיש זר אלא יבמה יקחנה לאשה בניסוי: **אי נימא כו' ומשקה לה כשהיא ארוסה.** ומילי מילי קתני ולא אשתבע על כולם כאחד וה"ק אין שהיה ארוסה אין שהיה נשואה יכול להשביעה ולהשקותה: **לא שהות.** אם נסתרו דבעינן תחת לישה[ח]: **ולא נוטלות כתובה.** שהיה גרמה לעצמה ליאסר עליו: **וקא משקה לה כשהיא נשואה.** על שתירת אירוסין: **ונקה האיש.** אלא נא על עליה אמר שנאסרה שנאסרה עליו בשתירה זו: ס"ג **אלא נלו ע"י גלגול.** ולא גרסינן **דקני לה כשהיא ארוסה ואיסתתרה ונכנסה לחופה כו': גלגול.** שקינא לה כשהיא נשואה ונסתרה ומגלגל עליה שבועה על אירוסין מע"פ שלא היו רואין לשבועה בפני עצמן שהרי לא קינא[ט]. ומ"ש קשיא הוה ליה לאוקמה בדקני לה כשהיא ארוסה ומשקה לה כשנכנסה לחופה וקרינא בה מתח תיכף ומ"ת לרב היכי מפיק גלגול שבועה מאחן אחר הא לא דמי לה כדפרישית וי"ל דסבר מאים אחר דקאמר היינו אפי' מקטן[ו] שאין מקנאין לה על ידו דלא שייך בו שבועה[ז] אפי' הכי מגלגלין ועולא ליה סבירא ליה האי סברא:

תורה אור השלם

1. וּבְאוּ הַמַּיִם הַמְאָרְרִים הָאֵלֶּה בְּמֵעַיִךְ לַצְבּוֹת בֶּטֶן וְלַנְפֵּל יָרֵךְ וְאָמְרָה הָאִשָּׁה אָמֵן אָמֵן:
במדבר ה כב
2. וְאַתְּ כִּי שָׂטִית תַּחַת אִישֵׁךְ וְכִי נִטְמֵאת וַיִּתֵּן אִישׁ בָּךְ אֶת שְׁכָבְתּוֹ מִבַּלְעֲדֵי אִישֵׁךְ:
במדבר ה כ
3. וְנִקָּה הָאִישׁ מֵעָוֹן וְהָאִשָּׁה הַהִוא תִּשָּׂא אֶת עֲוֹנָהּ:
במדבר ה לא

לעזי רש"י

טרינ"ק [טרונ"ק]. סדן, גדע.

מוסף תוספות

א. דמיירי במקום שכותבין את השטר. תוס' הרא"ש (עי' לעיל כו:). ב. כדאמר לקמן (מז.) בפרק האיש מקדש ושוין במכר שקנה ואי מלוה להוציאה ניתנה במה קנאו. רשב"ם. ובתוס' הרא"ש כתב על פירוש זה. אבל לישנא דנתן לו דמי כולן לא משמע הכי. ג. דליכא מסירה אלא באותה שאחז בה ואחריניתא מקני אגבה. תוס' הרא"ש. ד. שכולן קשורות באספר אחד ואחז באספר לקנות כולם. **סמ.** ה. דשייכא מסירה על זו כמו על זו. תוס' טוך. ו. דהשתא לא ממעטינן מתחת אישך כיון דהשתא בשעת השקאה היא תחת בעלה. תוס' יבמות נח. ז. דדמי לקרקעות. תוס' הרא"ש.

תום' ר"י הזקן

קני כולם מי לא קני. פי' למאן דאית ליה ק) בהמה נקנית במסירה. וזו **לא** תקני. לא גרסינן, אלא זו **קני** מי **קני**, ופי' לשארא, דהא קאמר ליה זו. **אספר**. קבישטר"ו בלעז. **סדנא**. כמו סדן של נפחים, כלומר הכל מדובק. ודין נתן לו עשר שדות בעשר מדינות והחזיק באחת מהן ביארנו

א) ב"ק יב. ב"ב סז., ג) סוטה יח. יבמות נח., ד) [בכתה"י נח"ל ופרט לגלוסקא ולגלוסקא ובו'], ה) [ר"וספתה כספיה], ו) [תוספות ד"ה לגלוסקא ובו'], ז) [ר"ח גרסינן להן], ח) סוטה כח. מו: שבועות כ. יבמות נח., ט) ספרי פ' נשא, י) [במדבר ה, כט], כ) [בגיטין פח.], ל) [בגיטין כג ע"ב], מ) [וע"ש תוספות יבמות נח. ד"ה שומרת], נ) [ר"ח לתוספ' מיגים. (רש"ם, ע"ב)], ס) [יבמות מ:], ע) [ל"ל וכיון שנסתרה. רש"ם. וכ"כ מדעתו], פ) [סה נח:], צ) [בגיטין סוטה כד.], ק) [לעיל כה ע"ב],